

Бібліотеки Кіровоградщини під час війни: нові виклики

Війна поставила перед бібліотеками Кіровоградщини нові завдання та виклики. Ми їх прийняли і поруч з нашою, пов'язаною з суто мирними завданнями, роботою спрямували свої зусилля на підтримку воїнів ЗСУ, територіальної оборони, на надання допомоги людям, для яких Кіровоградщина стала новим домом, та на влаштування цікавого літнього відпочинку для дітей.

Для воїнів

Головна бібліотека області – ОУНБ імені Дмитра Чижевського - налагодила роботу з закордонними громадськими організаціями та благодійними фондами, які передали велику кількість гуманітарної допомоги. Так, гуманітарна допомога з Республіки Польща налічувала понад 400 одиниць речей, починаючи з бронежилетів, тактичних окулярів та рукавиць, закінчуючи медикаментами, засобами гігієни та продуктами харчування.

Працівники бібліотеки систематично збирають кошти для придбання продуктів харчування для військовослужбовців, які знаходяться на лікуванні у закладах охорони здоров'я області, і просто перераховують гроші на рахунки волонтерів для допомоги ЗСУ.

Як багато інших кропивничанок, наші колеги випікали пиріжки для тероборони, шили розвантажувальні тактичні жилети, пакували продукти, які відправляли на допомогу людям, що залишилися у прифронтових зонах, сушили овочі для сухих супів, які збирає спільнота "Годуємо патріотів", приносили тканини і нитки для плетіння маскувальних сіток і плели їх, передавали постільну білизну та ковдри для поранених бійців, які проходять лікування в лікарнях Кропивницького – робили і продовжують робити усе, аби наблизити перемогу.

Бібліотекарі територіальних громад області теж долучилися до надання допомоги та підтримки ЗСУ та територіальної оборони. Зокрема, працівниці бібліотек Голованівської, Гурівської, Новоархангельської, Первозванівської та Попельнастівської громад надають необхідну допомогу та самі беруть участь у пошитті розгрузок, балаклав, спідньої білизни, виготовленні карематів тощо.

У Світловодську і Долинській бібліотекарі плетуть маскувальні сітки і разом із дитячими малюнками та оберегами передають воїнам тероборони та ЗСУ.

Бібліотекарі Знам'янської міської громади, крім роботи в пункті збору допомоги, чергували у волонтерських групах на заправках, що знаходяться на території громади: пригощали біженців, які їхали транзитом через Знам'янку кавою, чаєм та смаколиками.

В Новопраській громаді наші колеги брали участь в облаштуванні одного з бомбосховищ та чергуванні в них, знаходили місця для розміщення переселенців тощо. На підтримку наших захисників разом з колегами з Новоукраїнки відправляли кошти з бонусних та е-Підтримки карток, надавали гуманітарну допомогу продуктами, консервацією, теплим одягом, здавали кошти на купівлю тепловізорів.

Бібліотекарі Новгородківської селищної громади долучились до роботи гуманітарних штабів старостинських округів, а їхні колеги з Попельнастівської громади підтримують

контакт з волонтерським центром, для якого збирають продукти харчування та інші необхідні речі для відправки на передову.

Бібліотекарі Олександрійської міської ЦБС облаштували укриття у підвалі центральної міської бібліотеки для дітей та бібліотеки-філії №8 для юнацтва. Завдяки їхній роботі до захисників України потрапили малюнки та патріотичні вироби, які діти робили під час майстер-класів. А для дітей, які евакуювалися з батьками за межі України, зібрали дитячу літературу українською мовою.

Фахівчині Кропивницької міської централізованої бібліотечної системи теж волонтерять і допомагають військовим, зокрема нещодавно передали нашим захисникам принтер та папір. У червні у Кропивницькій ЦМБ, як і у бібліотеці Чижевського, відбулась презентація книги—антології віршів наших сучасників про війну «Поезія без укриття». Чверть суми від проданих книг була перерахована на потреби ЗСУ.

Новоархангельська публічна бібліотека організувала виставку-продаж картин «Чарівні барви Зої Юзвенко» - місцевої майстрині, збираючи таким чином кошти для воїнів ЗСУ. Зараз виставка поповнилася новими роботами виробами з глини – свищиками.

Бібліотекарі Первозванівської сільської громади у фейсбуці створили групу «Сільські волонтери», через яку організовується в'язання карематів, маскувальних сіток, збір лікарських трав для лікувальних чаїв, збирання овочів, зелені для передачі ГО «Нагодуй патріотів», пошиття білизни, аптечок.

Бібліотекарі Олександрівської громади при бібліотеках організували волонтерські активи «ДобраДІЯ», «Твори добро», «Поклик серця» та інші, щоб допомагати літнім людям, інвалідам, учасникам бойових дій та їх родинам, вимушеним переселенцям, створили мобільну бібліотечку, проводять інформаційну кампанію «Військовий стан: корисна інформація для ВСІХ!» тощо.

Для переселенців

Не менш важливою є допомога українцям, яких війна вигнала з рідних домівок. Працівники ОУНБ імені Дмитра Чижевського налагодили співпрацю з центрами допомоги переселенцям: передавали до них речі для дітей та дорослих, а «Червоному хресту» - посуд. Допомогали у прибиранні квартир для переселенців, розміщували вдома родини з Маріуполя і Краматорська та брали до себе домашніх тваринок біженців.

Бібліотека реалізувала проект «Вчимося діяти у надзвичайних ситуаціях» і продовжує проводити інформаційні години, лекції, круглі столи та майстер-класи для внутрішньо-переміщених осіб.

Бібліотеки області також стали для переселенців місцем, де люди можуть отримати найрізноманітніші послуги та допомогу. Бібліотеки забезпечують безкоштовне надання різноманітних послуг: від користування бібліотечними фондами, послугами зв'язку, копіювання та сканування документів до пошуку інформації про права переселенців та достовірних новин.

Щоб хоча б частково знизити напруження та психологічно розвантажити дітей-переселенців бібліотекарі проводять для них інтерактивні ігри, майстер-класи, конкурсно-розважальні заходи тощо.

Так, бібліотекарі Знаменської міської громади збирали дані про житло, де можна розмістити сім'ї переселенців, зв'язувались з власниками, брали участь у зборі необхідних речей, одягу та предметів ужитку та меблів.

Бібліотекарі Долинської готували житло для переселенців, збирали по селах старостинських округів гуманітарну допомогу.

У Гайворонській міській публічній та дитячій бібліотеках всім охочим переселенцям надають консультаційні та інформаційні послуги, волонтери проводять індивідуальні та групові психологічні консультації. Для дітей працює гурток «Комп'ютошка» та проводяться безкоштовні майстер-класи з декоративно-ужиткового мистецтва для дітей.

На базі Маловисківського міського бібліотечно-ресурсного центру діє волонтерський пункт, куди жителі громади приносять одяг, взуття та ліки. Також там проводять навчання з надання медичної допомоги.

Користувачами Новопраської публічної бібліотеки стали 170 переселенців. Крім послуг психологів та уроків англійської мови для дітей, в бібліотеках громади проводилися голосні читання, пізнавальні ігри, краєзнавчі години, бібліопікнік, майстер-клас та інші цікаві заходи.

У Новгородківській публічній бібліотеці створили інформаційну зону, де розміщені матеріали з тематичним інформуванням «Куди звернутися, якщо ...» та «Дорожня карта для людей переміщених в межах країни». Переселенці отримують увесь спектр бібліотечних послуг.

Бібліотекарі Олександрійської міської ЦБС для тимчасово переселених родин щоденно проводять майстер-класи та пізнавально-розважальні ігрові програми, лялькові вистави, майстер-класи з різних технік декоративно-прикладного мистецтва, до державних та народних свят проводять театралізовані заходи з пригощанням. До послуг переселенців різного віку психологічні тренінги, заняття із самооборони, айкідо, медіаграмотності, зі вдосконалення знань з української мови, засідання робоклубу та клубу з 3D-моделювання, патріотичні танцювальні флешмоби, індивідуальні консультації юриста та багато іншого. Працівники бібліотеки надали допомогу в облаштуванні дитячої кімнати для дітей-переселенців у гуртожитку медичного коледжу.

Бібліотеки Олександрівської селищної територіальної громади є справжніми домівками для переселенців – 308 з них стали користувачами книгозбірень. Для них за кілька місяців бібліотекарі провели 228 заходів.

Для дітей

Літній дитячий сезон в ОУНБ імені Дмитра Чижевського розпочався з грандіозного фестивалю «Будь на часі з бібліотекою», влаштованого для малечі в День захисту дітей. До його організації долучилося представництво Дитячого фонду ООН ЮНІСЕФ в Україні.

Починаючи з 1 червня шість днів на тиждень в книгозбірні проходить низка майстер-класів. Крім того, в Інтернет-центрі проводяться веб-екскурсії, заняття з 3D-модлювання, тренінги з комп'ютерної грамотності, працює роботоклуб. У відділі мистецтв двічі на тиждень проходять творчі заняття від місцевих майстринь, а щосуботи - перегляд анімаційних фільмів. Відділ документів з питань медицини та охорони здоров'я за допомогою ігор, експериментів та відео допомагає малечі вивчати анатомію. Відділ документів з економічних, технічних та природничих наук проводить майстер-класи з квілінгу та орігамі, екоквести, вікторини, рухливі та настільні ігри. І так у кожному відділі книгозбірні.

Бібліотеки області теж вийшли за свої «межі», створивши біля бібліотек, в парках читальні зали просто неба, бібліомайданчики, бібліотечні галявини, літні бібліолавочки та дворики, де проводять читання та різноманітні заходи.

В той же час у бібліотечних залах на дітей кожного дня чекають цікаві книжкові інсталяції, ігрові зони, куточки, локації, де проводять квести, батли, конкурси, флешмоби, творчі зустрічі з місцевими письменниками, голосні читання, майстер-класи тощо.

Бібліотеки територіальних громад продовжують роботу, спрямовану на допомогу воїнам ЗСУ та тероборони у наближенні нашої Перемоги, інтеграції переселенців в життя громад області.

Дякуємо нашим колегам за щоденну, щирю та самовіддану працю, креативні підходи та сміливі рішення.

Животовська Валентина,
директорка комунального закладу
«Обласна універсальна наукова
бібліотека ім. Д.І.Чижевського